

Strategies of Ayatollah Khamenei in Countering Hybrid Warfare (Analysis of the 2022 Protests)

Hadi Rajabi

Assistant Professor and Faculty Member at the Comprehensive University of Police Sciences.
rajabi7772@gmail.com

 0000-0000-0000-0000

Abstract

This article examines the strategies of Ayatollah Khamenei in countering hybrid warfare, with a focus on the 2022 protests. The primary objective of the research is to identify and analyze strategies that can effectively mitigate the negative impacts of hybrid warfare. Given the increasing complexities of internal security in the contemporary world and the widespread use of hybrid warfare, which includes military threats, economic sanctions, and cognitive warfare, understanding and evaluating effective strategies to counter these threats is of particular importance. The analysis of the 2022 protests provides a valuable case study of this phenomenon. In this research, thematic analysis has been used to examine qualitative data. This method, by extracting and analyzing key themes from the data, enables the identification of underlying patterns and strategies. Additionally, the MAXQDA2020 tool was used for coding and constructing thematic networks. The findings of the research indicate that Ayatollah Khamenei, by emphasizing the strengthening of national solidarity and paying special attention to public vigilance, has presented comprehensive strategies to counter hybrid warfare during the 2022 protests. By highlighting the enemy's plans to create despair and hopelessness and attempts to change public beliefs, he called on everyone to unite and remain steadfast. In response to the enemy's use of media to influence the emotions of the youth, he emphasized the necessity of vigilant counteraction and accurate information dissemination. He highlighted the role of youth and women in maintaining resistance and cultural resilience and strengthened the armed forces and the Basij as guardians of security and order.

Keywords: Hybrid Warfare, Supreme Leader, 2022 Protests, National Vigilance, Media Warfare.

مقاله پژوهشی

راهبردهای آیت الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی (تحلیل اغتشاشات سال ۱۴۰۱)

هادی رجبی

استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه جامع علوم انتظامی.

rajabi7772@gmail.com

ID 0000-0000-0000-0000

چکیده:

این مقاله با تمرکز بر اغتشاشات سال ۱۴۰۱، به بررسی راهبردهای آیت الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی می‌پردازد. هدف اصلی پژوهش، شناسایی و تحلیل راهبردهایی است که بتوانند در جلوگیری از تأثیرات منفی جنگ ترکیبی، کارا باشند. با توجه به پیچیدگی‌های روزافزون امنیت داخلی در دنیای معاصر و استفاده گسترده از جنگ‌های ترکیبی که شامل تهدیدات نظامی، تحریم اقتصادی و جنگ شناختی می‌شود، فهم دقیق و ارزیابی راهبردهای مؤثر برای مقابله با این تهدیدات، اهمیت ویژه‌ای دارد. تحلیل اغتشاشات سال ۱۴۰۱ نشان‌دهنده یک مورد مطالعه ارزشمند از این پدیده است. در این پژوهش با استفاده از تحلیل مضمون به بررسی داده‌های کیفی پرداخته شده است. این روش با استخراج و تحلیل مضامین کلیدی از داده‌ها، امکان شناسایی الگوها و راهبردهای نهفته را فراهم می‌آورد. همچنین از ابزار مکس کیودا (MAXQDA2020) جهت کدگذاری و ساخت شبکه مضامین استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که آیت الله خامنه‌ای با تأکید بر تقویت همبستگی ملی و توجه ویژه به هوشیاری عمومی، راهبردهایی جامع برای مقابله با جنگ ترکیبی در اغتشاشات سال ۱۴۰۱ ارائه کرده‌اند. ایشان با اشاره به نقشه‌های دشمن در زمینه ایجاد یأس و ناامیدی و تلاش برای تغییر عقاید مردم، همگان را به وحدت و استقامت فراخواندند و در مواجهه با بهره‌گیری دشمن از رسانه‌ها برای تأثیرگذاری بر احساسات جوانان، بر ضرورت مقابله هوشیارانه و اطلاع‌رسانی دقیق تأکید کردند. ایشان نقش جوانان و زنان را در حفظ مقاومت و استحکام فرهنگی برجسته ساخته و نیروهای مسلح و بسیج را به عنوان حافظان امنیت و نظم، تقویت نمودند.

واژگان اصلی: جنگ ترکیبی، آیت الله خامنه‌ای، اغتشاشات ۱۴۰۱، هوشیاری ملی، جنگ رسانه‌ای.

دسترسی به مقالات نشریه علمی مطالعات راهبردی انقلاب اسلامی (Open Access) است.

Creative Commons Attribution 4.0 International CC BY 4.0

نشریه علمی «مطالعات راهبردی انقلاب اسلامی» تحت مجوز بین‌المللی

Doi: 10.22034/irsj.2025.491033.1074

مسئولیت مقاله از نظر محتوای علمی و نظرات مطرح‌شده در متن آن، به عهده نویسندگان و یا نویسنده مسئول مقاله می‌باشد و مورد تأیید / عدم تأیید صاحب امتیاز نشریه مطالعات راهبردی انقلاب اسلامی نمی‌باشد.

مقدمه

در سال‌های اخیر، جمهوری اسلامی ایران با تهدیدات متنوع و پیچیده‌ای مواجه بوده است که از آن‌ها به عنوان «جنگ ترکیبی» یاد می‌شود. این جنگ که شامل ترکیبی از جنگ‌های نرم و سخت است، به شیوه‌های جدید و نامتقارن بر ضد ثبات و امنیت داخلی کشور به کار گرفته شده است. این شیوه‌ها شامل جنگ اطلاعاتی و رسانه‌ای، تحریم‌های اقتصادی، تحریک و تقویت تعارضات قومی و مذهبی و در نهایت ایجاد اغتشاشات اجتماعی و استفاده از کارزارهای روانی از طریق شبکه‌های رسانه‌ای اجتماعی و بین‌المللی است.

در این میان، اغتشاشات ۱۴۰۱ در ایران، نمونه‌ای بارز از استفاده از راهبرد جنگ ترکیبی توسط دشمنان انقلاب اسلامی بود. این ناآرامی‌ها که با تحریکات خارجی و سوءاستفاده از بسترهای اقتصادی و اجتماعی داخلی شدت یافت، مسائلی را برای امنیت و ثبات جمهوری اسلامی ایجاد کرد؛ به همین خاطر آیت‌الله خامنه‌ای، نقش محوری در مدیریت این مسئله و تدوین راهبردهای مقابله با جنگ ترکیبی داشتند.

اهمیت و ضرورت پرداختن به این موضوع از این جهت است که با توجه به شرایط پیچیده بین‌المللی و دشمنی‌های مداوم، فهم و تفسیر دقیق راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مدیریت جنگ ترکیبی، می‌تواند به تدوین سیاست‌های مؤثرتر در آینده کمک کند و موجب تقویت بیش‌ازپیش مواضع جمهوری اسلامی ایران در برابر تهدیدات ترکیبی شود. همچنین با توجه به اهمیت موضوع، تحقیقات بیشتر در این زمینه می‌تواند به درک بهتر نحوه مقابله جمهوری اسلامی ایران با تهدیدات ترکیبی و افزایش اثربخشی سیاست‌ها و راهبردهای نظام جمهوری اسلامی در برابر جنگ‌های نوین و پیچیده کمک کند. بر همین اساس، این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال است که راهبردهای کلان و عملیاتی آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی، به‌ویژه در زمینه اغتشاشات ۱۴۰۱، شامل چه مؤلفه‌هایی می‌باشد؟

پیشینه پژوهش

تحقیقات انجام‌شده در خصوص راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی علیه انقلاب اسلامی ایران، به‌ویژه در اغتشاشات ۱۴۰۱، در دو حوزه اصلی متمرکز شده است؛ تحلیل گفتمان آیت‌الله خامنه‌ای در شرایط بحران و واکنش‌های راهبردی کشور در مواجهه با تهدیدات متعدد از طریق جنگ ترکیبی. این پژوهش‌ها عمدتاً بر سه بخش کلیدی تأکید دارند:

۱. تحلیل گفتمان آیت‌الله خامنه‌ای؛ ۲. نقش رسانه‌ها و فضای مجازی در جنگ ترکیبی؛ ۳. بررسی راهبردهای جمهوری اسلامی ایران در برابر فشارهای خارجی.

تحقیقات در زمینه راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی علیه انقلاب اسلامی ایران، به‌ویژه در مواجهه با اغتشاشات ۱۴۰۱، به دلیل حساسیت‌های سیاسی و اجتماعی این موضوع در چند سال اخیر مورد توجه گسترده‌ای قرار گرفته است. در این بخش، به بررسی پیشینه تحقیقات انجام‌شده در این زمینه پرداخته خواهد شد. این پیشینه شامل مطالعات علمی، مقالات تخصصی، کتاب‌ها و تحقیقات دانشگاهی است که به تحلیل سیاست‌های آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با تهدیدات خارجی و داخلی در چهارچوب جنگ ترکیبی می‌پردازند:

۱. تحقیقات در زمینه «جنگ ترکیبی» و «جنگ نرم»؛ در چند دهه اخیر، مفهوم جنگ ترکیبی به‌ویژه در چهارچوب تهدیدات علیه جمهوری اسلامی ایران، توجه بسیاری از پژوهشگران داخلی و بین‌المللی را جلب کرده است. این پژوهش‌ها عمدتاً بر این نکته تأکید دارند که جنگ ترکیبی، برخلاف جنگ‌های سنتی، نه تنها شامل تهدیدات نظامی، بلکه به‌طور عمده بر جنگ‌های نرم، فرهنگی، اقتصادی و رسانه‌ای تکیه دارد. در این زمینه، تحقیقات زیر می‌تواند مورد توجه قرار گیرد:

❖ تحلیل‌های نظری در حوزه جنگ نرم: بسیاری از پژوهشگران مانند حسین علایی در

کتاب «جنگ نرم: نظریه‌ها و راهبردها» (علایی، ۱۳۹۷) و محمدرضا جوانمردی در کتاب «راهبردهای مقابله با تهدیدات نرم» (جوانمردی، ۱۳۹۸) در آثار خود به تحلیل جنگ نرم و ابعاد مختلف آن پرداخته‌اند. ایشان به تحلیل راهبردهای ایران در مقابله با تهدیدات نرم پرداخته و نقش آیت‌الله خامنه‌ای در هدایت مقابله با جنگ نرم را مورد بررسی قرار داده‌اند.

❖ مطالعات راهبردی: تحقیقات در این حوزه بیشتر به راهبردهای مقابله‌ای ایران با

جنگ ترکیبی پرداخته‌اند. مثلاً پژوهشگران عبدالله شاکری و مجیدرضا هاشمی در مقاله خود با عنوان «جنگ ترکیبی و راهبردهای جمهوری اسلامی» (شاکری و هاشمی، ۱۳۹۹) به تبیین راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در حفظ استقلال سیاسی و اقتصادی ایران، مقابله با تهدیدات رسانه‌ای و سیاست‌های فرهنگی ایران در برابر تهدیدات غرب پرداخته‌اند.

۲. تحقیقات در زمینه اغتشاشات ۱۴۰۱ و واکنش‌های آیت‌الله خامنه‌ای؛ اغتشاشات سال ۱۴۰۱ که به دنبال فوت مهسا امینی آغاز شد، یکی از رویدادهای کلیدی در تاریخ معاصر ایران است که واکنش‌های گسترده‌ای را از سوی آیت‌الله خامنه‌ای به دنبال داشت. در این زمینه، برخی از تحقیقات به‌ویژه در داخل کشور، به تحلیل نقش آیت‌الله خامنه‌ای در هدایت کشور در مواجهه با این بحران و ارزیابی تأثیر راهبردهای ایشان پرداختند.

۳. تحقیقات رسانه‌ای و فضای مجازی در جنگ ترکیبی؛ در دوران اغتشاشات ۱۴۰۱، رسانه‌ها و فضای مجازی نقش حیاتی در شکل‌گیری رویدادها ایفا کردند. به‌ویژه رسانه‌های خارجی و شبکه‌های اجتماعی، به‌عنوان ابزارهای اصلی در جنگ ترکیبی به‌کار گرفته شدند. پژوهش‌های مختلفی در این زمینه صورت گرفته است:

❖ پژوهش‌های رسانه‌ای داخلی و خارجی: در این تحقیقات، نویسندگان به بررسی نحوه پوشش خبری اغتشاشات ۱۴۰۱ و تأثیر آن بر افکار عمومی پرداخته‌اند. به‌طور مثال، مقالات منتشرشده در نشریات داخلی مانند «پژوهش‌های رسانه‌ای» و «فصلنامه مطالعات فرهنگی و رسانه‌ای» به تحلیل نوع رویکرد رسانه‌های داخلی و خارجی در مواجهه با این بحران پرداخته و راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ رسانه‌ای و روانی دشمن را بررسی کرده‌اند.

❖ تحلیل گفتمان رسانه‌ای: سید امیر موسوی در مقاله خود با عنوان «گفتمان رسانه‌ای در بحران‌ها» (موسوی، ۱۴۰۰) به تحلیل گفتمان رسانه‌ای در طول سال‌های گذشته پرداخته و بررسی کرده که چگونه آیت‌الله خامنه‌ای با استفاده از گفتمان‌های ویژه و راهبردهای هوشمندانه، پاسخ‌های مناسبی به جنگ رسانه‌ای دشمن ارائه داده است.

۴. تحقیقات بین‌المللی و مقایسه‌ای؛ در سطح بین‌المللی، برخی از پژوهشگران به بررسی جنگ ترکیبی علیه ایران پرداخته و سعی کرده‌اند تا راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای را در قالب یک مقایسه با دیگر کشورها تحلیل کنند. در این زمینه، گزارش‌های پژوهشی از سوی مؤسسات تحقیقاتی مانند گروه بین‌المللی بحران به این موضوع پرداخته‌اند. (International Crisis Group, 2021). این تحقیقات معمولاً در قالب گزارش‌های تحلیلی و مقایسه‌ای منتشر

می‌شوند و تأکید دارند که جمهوری اسلامی ایران در مقابله با تهدیدات ترکیبی، به‌ویژه در عرصه جنگ نرم و رسانه‌ای، راهبردهای بسیار پیچیده‌ای را طراحی کرده است.

معرفی مفاهیم

جنگ ترکیبی

جنگ ترکیبی به جنگی اطلاق می‌شود که در آن دشمن از مجموعه‌ای از ابزارها و شیوه‌های مختلف بهره می‌برد. این ابزارها می‌توانند شامل جنگ نرم (تبلیغات، رسانه‌ها، شبکه‌های اجتماعی) و جنگ سخت (نظامی، اقتصادی و تحریم‌ها) باشند. در جنگ‌های سنتی، دشمن معمولاً از روش‌های نظامی و فیزیکی برای حمله استفاده می‌کند، اما در جنگ ترکیبی، استفاده از فضای مجازی، اطلاعات، روان‌شناسی جمعی و تحریم‌ها نیز بخشی از ابزارهای اصلی محسوب می‌شوند. از زمان پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، ایران با انواع مختلفی از تهدیدات نظیر حمله‌های نظامی، تحریم‌های اقتصادی، تهدیدات فرهنگی و رسانه‌ای و تلاش‌های گسترده در فضای مجازی و رسانه‌های خارجی مواجهه بوده است.

اغتشاشات سال ۱۴۰۱

این ناآرامی‌ها در پی حادثه‌ای در شهریور ۱۴۰۱ (فوت مهسا امینی) آغاز شد که به سرعت به اعتراضاتی در سراسر کشور تبدیل شد و دشمنان انقلاب اسلامی از تمامی ابزارهای جنگ ترکیبی در این خصوص استفاده کردند. در کنار اقدامات امنیتی، رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی به عنوان ابزارهای اصلی برای تشویش اذهان عمومی و بسیج معترضان به کار گرفته شدند. پخش اخبار نادرست و تحریف واقعیت‌ها در کنار تلاش برای گسترش بی‌اعتمادی عمومی به حکومت، ابزارهای اصلی دشمنان برای ایجاد هرج و مرج و ناآرامی در ایران بودند. بسیاری از کشورهای غربی به‌ویژه ایالات متحده، فرانسه و آلمان، با صدور بیانیه‌های ضد ایرانی و حمایت از اعتراضات داخلی ایران، تلاش کردند تا فشارهای بین‌المللی علیه جمهوری اسلامی ایران را افزایش دهند.

چهارچوب نظری؛ نظریه‌های جنگ‌های نوین

در زمینه جنگ‌های نوین می‌توان به چند نظریه استناد کرد:

نظریه جنگ‌های نسل چهارم^۱: این نظریه بر انتقال قدرت از دولت‌های ملی به بازیگران غیردولتی و استفاده از جنگ‌های نامتقارن و چریکی تأکید دارد. یکی از مهم‌ترین واضعان این نظریه، «لیند»^۲ می‌باشد. وی و همکارانش در مقاله‌ای با عنوان «چهره در حال تغییر جنگ: به سمت نسل چهارم» به بررسی تحولات اساسی در حوزه جنگ‌افزارها و راهبردهای نظامی می‌پردازند. نویسندگان در این مقاله توضیح می‌دهند که امروزه جنگ‌ها از الگوی سنتی میان دولت‌ها به سمت شکل‌های نوین و غیرسنتی معطوف شده‌اند که در آن‌ها بازیگران غیردولتی و تکنیک‌های غیرمتعارف نقش برجسته‌تری پیدا کرده‌اند. این نظریه بر اهمیت سازگاری نظامی‌ها با این تحولات تأکید کرده و به بررسی چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌روی ارتش‌ها در مواجهه با این تغییرات می‌پردازد. جنگ‌های نسل چهارم شامل استفاده از روش‌های نامتقارن، جنگ‌های شبکه‌ای و اهمیت زیاد انگیزه‌های غیرمادی در رفتار دشمنان است (Lind, 1989).

نظریه جنگ‌های نامتقارن^۳: جنگ نامتقارن به‌نوعی از جنگ یا درگیری نظامی اشاره دارد که در آن دو طرف از نظر قدرت نظامی، منابع و تاکتیک‌ها به‌شدت متفاوت هستند. از مهم‌ترین واضعان این مفهوم می‌توان به «مارتین ون کرولد»^۴ اشاره کرد (Galula, 2006). در این نوع جنگ، طرف ضعیف‌تر سعی می‌کند با استفاده از راهبردها و تاکتیک‌های غیرسنتی، نقاط ضعف طرف قوی‌تر را مورد هدف قرار دهد. این امر ممکن است شامل حملات غافلگیرانه، عملیات چریکی، استفاده از محیط برای پنهان شدن و بهره‌گیری از حمایت مردمی یا عدم تقارن سیاسی و روانی باشد. جنگ نامتقارن می‌تواند در مقابل نیروهای بزرگ‌تر و مجهزتر مؤثر باشد، زیرا به نوآوری و انعطاف‌پذیری بالایی نیاز دارد و اغلب تلاش دارد تا اراده و توانایی تصمیم‌گیری دشمن را تضعیف کند. از نمونه‌های تاریخی جنگ‌های نامتقارن می‌توان به انقلاب‌های مردمی یا نبردهای چریکی اشاره کرد (Hammes, 2006).

جنگ شناختی^۵: نظریه جنگ شناختی به راهبردها و تکنیک‌هایی اشاره دارد که با هدف کنترل و تأثیرگذاری بر ادراک، افکار و رفتار دیگران به کار می‌روند، به‌طوری‌که از دستیابی دشمن به اطلاعات دقیق و تصمیم‌گیری مؤثر جلوگیری شود (Clarke & Knake, 2010). این نظریه شامل

1. Fourth Generation Warfare (4GW)

2. Lind

3. Asymmetric Warfare

4. Martin van Kroeld

5. Cognitive warfare

روش‌هایی مانند عملیات روانی، گمراه‌سازی اطلاعاتی و استفاده از رسانه‌ها یا شبکه‌های اجتماعی برای شکل‌دهی به افکار عمومی یا ایجاد تردید و عدم اطمینان در میان نیروهای طرف مقابل است. هدف نهایی جنگ شناختی، تضعیف قابلیت‌های تصمیم‌گیری دشمن و افزایش برتری راهبردی و تاکتیکی است (Levitin, 2017).

نظریه جنگ‌های ترکیبی^۱: این نظریه به ترکیب هم‌زمان ابزارهای متنوع جنگی (نظامی، اقتصادی، دیپلماسی، سایبری) می‌پردازد که به‌صورت هم‌زمان و هماهنگ به کار گرفته می‌شوند. «فرانک هافمن»^۲ از مهم‌ترین واضعان این مفهوم تحلیلگر برجسته در این حوزه محسوب می‌شود. هافمن در گزارشی با عنوان «برخورد در قرن ۲۱: ظهور جنگ‌های ترکیبی» بررسی می‌کند که چگونه جنگ‌های ترکیبی از جنگ‌های متقارن و نامتقارن هستند و راهبردهایی که بازیگران از آن‌ها استفاده می‌برند، پیچیده‌تر و منعطف‌تر از گذشته شده‌اند. هافمن به تحلیل نحوه تعامل این راهبردها و چگونگی پیشرفت آن‌ها در محیط امنیتی معاصر می‌پردازد (Hoffman, 2007). جنگ ترکیبی جدیدترین اصطلاح یا مفهومی است که در سه دهه گذشته در جامعه دفاعی برای توصیف جنگ‌های معاصر استفاده شده است (Caliskan, 2019). نظریه‌های جنگ ترکیبی به چگونگی استفاده هم‌زمان و هماهنگ از عناصر نظامی و غیرنظامی برای رسیدن به اهداف راهبردی می‌پردازند. این نوع جنگ، ترکیبی از ابزارهای سنتی و غیرسنتی است که شامل دیپلماسی، اطلاعات، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و رسانه‌ای می‌شود. هدف از این نوع جنگ‌ها ایجاد بی‌ثباتی و تضعیف ساختارهای قدرت حریف با حداقل استفاده مستقیم از نیروی نظامی است (Galeotti, 2019). یکی از ویژگی‌های جنگ ترکیبی استفاده از فناوری‌های نوین و فضای سایبری است. بازیگران این نوع جنگ تلاش می‌کنند از طریق حملات سایبری، افکار عمومی را تحت تأثیر قرار دهند و سیستم‌های حساس کشور هدف را مختل یا از کار بیندازند. همچنین، شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های جمعی ابزاری قدرتمند در جنگ ترکیبی محسوب می‌شوند، چون امکان انتشار اطلاعات نامعتبر یا ترویج تبلیغات را به‌سرعت و گسترده فراهم می‌کنند. به‌علاوه، جنگ ترکیبی بر ایجاد و تحریک نارضایتی‌های داخلی تکیه دارد. از طریق حمایت از گروه‌های مخالف یا تقویت شکاف‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی در کشور هدف، تلاش می‌شود که آن کشور از درون دچار

^۱. Hybrid Warfare

^۲. Frank Hoffman

فرسایش شود. این راهبردها می‌توانند بدون ورود مستقیم به جنگ، هزینه‌های سنگینی را بر کشور هدف تحمیل کنند و به تغییرات سیاسی یا اجتماعی منجر شوند. در نهایت، جنگ ترکیبی از طریق هماهنگی دقیق بین بخش‌های مختلف و بهره‌برداری از فرصت‌های پیش‌آمده در محیط بین‌المللی و داخلی، به دنبال دستیابی به اهداف راهبردی بدون ورود به جنگ سنتی است. این نوع جنگ به دلیل پیچیدگی و ابعاد چندگانه‌ای که در بردارد، نیازمند درک عمیق از تعاملات جهانی و مهارت در مدیریت منابع و اطلاعات است (Bachmann & Gunneriusson, 2015). در این مقاله همان‌گونه که از عنوان مشخص است، با توجه به ماهیت اغتشاشات ۱۴۰۱ از نظریه جنگ‌های ترکیبی به عنوان چهارچوب نظری استفاده شده است.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع کیفی بوده و از روش تحلیل مضمون استفاده شده است. تحلیل مضمون یا «تحلیل تماتیک»^۱ یک روش کیفی برای شناسایی، تحلیل و گزارش دادن الگوها (مضامین) در داده‌ها است (Creswell & Poth, 2018). تحلیل مضمون برای کشف و تفسیر الگوهای معنادار یا مضامین درون داده‌های متنی به کار می‌رود. این روش به گونه‌ای طراحی شده است که به پژوهشگران کمک می‌کند تا به درک عمیق‌تری از مسائل پیچیده از طریق شناسایی و سازماندهی الگوهای غالب در داده‌ها برسند (Saldana, 2021). تحلیل مضمون با تمرکز بر الگوها یا مضامین غالب در داده‌ها، امکان شناسایی موضوعات مهم و تکرارشونده را فراهم می‌کند که به سازمان‌دهی داده‌ها کمک می‌کند. این روش انعطاف‌پذیری بالایی دارد و می‌تواند در حوزه‌های مختلف، از علوم اجتماعی و انسانی تا روان‌شناسی استفاده شود. تحلیل مضمون به پژوهشگر اجازه می‌دهد تا فراتر از داده‌های خام، به معنای پنهان و ضمنی اطلاعات دست یابد. این رویکرد به درک پیچیدگی‌های اجتماعی و فرهنگی که ممکن است داده‌های ظاهری نادیده بگیرند، کمک می‌کند (Patton, 2015). این روش اغلب بر روی داده‌هایی تمرکز دارد که حاوی روایت‌ها و تجربیات انسانی هستند، مانند مصاحبه‌ها، داستان‌های زندگی و مشاهدات. تحلیل مضمون از این جهت که تجربه‌های بشری را از زوایای متفاوت تحلیل می‌کند، باعث افزایش عمق و دقت در پژوهش‌های انسانی می‌شود. تحلیل مضمون می‌تواند برای شناسایی و

^۱. Thematic Analysis

تفسیر روندها یا مسائل خاص در سیاست‌ها و سیستم‌های اجتماعی استفاده شود و کمک کند تا توصیه‌های عملی و مبتنی بر داده برای تصمیم‌گیری‌ها ارائه گردد. در نهایت، تحلیل مضمون ابزاری قدرتمند برای تبدیل داده‌های متنی به فهمی جامع و عمیق از یک مسئله پیچیده است که با شناسایی مضامین اساسی، پژوهشگران را قادر می‌سازد تا به نتایج روشنی درباره موضوعات مورد مطالعه خود برسند (Braun & Clarke, 2006).

نمودار شماره ۱: مراحل تحلیل مضمون

منبع: (Guest, MacQueen, & Namey, 2012)

در این پژوهش تحلیل مضمون می‌تواند به شناسایی و استخراج پیام‌های اصلی و الگوهای فکری آیت‌الله خامنه‌ای در منظر مقایسه با وقایع و مسائل جاری کمک کند. به‌واسطه این روش، پژوهشگران می‌توانند به درکی عمیق‌تر و غنی‌تر از دیدگاه‌ها و راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای برسند. تحلیل مضمون کمک می‌کند تا به‌جای تمرکز بر عبارات سطحی، معانی ضمنی و پنهانی که ممکن است در واژگان و نحوه بیان مستتر باشد، مشخص شوند؛ بنابر این تحلیل مضمون می‌تواند یک ابزار بسیار مفید برای شناسایی راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با اغتشاشات ۱۴۰۱ باشد.

در انجام این پژوهش همچنین از ابزار مکس کیودا (MAXQDA2020) استفاده شده است. این ابزار، یک نرم‌افزار قدرتمند برای تحلیل داده‌های کیفی و ترکیبی است که محققان در زمینه‌های مختلف از آن استفاده می‌کنند. این ابزار به‌ویژه در تحلیل روش‌های کیفی نظیر تحلیل مضمون، تحلیل محتوا و نظریه‌پردازی داده‌بنیاد بسیار مفید است. مکس کیودا به دلیل رابط کاربری ساده و منعطف خود و امکانات گسترده در تحلیل‌های کیفی، به‌عنوان یکی از ابزارهای محبوب پژوهشگران کیفی شناخته می‌شود که قادر است پیچیدگی داده‌های متنی و چندرسانه‌ای را به‌سرعت و به‌طور مؤثر مدیریت و تحلیل کند.

توافق بین کدگذاران (کاپای کوکران). در توافق بین کدگذاران معمولاً مقادیر به صورت زیر تفسیر می‌شوند:

- کمتر از ۰/۲۰: توافق ضعیف
 - بین ۰/۲۱ و ۰/۴۰: توافق منصفانه
 - بین ۰/۴۱ و ۰/۶۰: توافق متوسط
 - بین ۰/۶۱ و ۰/۸۰: توافق خوب
 - بین ۰/۸۱ و ۱/۰۰: توافق بسیار خوب
- در این مقاله تعداد ۹۶ کد استخراج شد که از آن، هر دو کدگذار روی ۸۴ کد توافق دارند. بنابراین:

(Po = 0.875): تعداد موافقت‌نامه‌های کل (Po)

(Pe = 0.210): محاسبه توافق تصادفی (Pe)

محاسبه کاپا:

$$k = \frac{P_0 - P_e}{1 - P_e}$$

$$k = \frac{0.875 - 0.210}{1 - 0.210} \approx \frac{0.665}{0.790} \approx 0.841$$

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، کاپای کوکران برابر ۰/۸۴۱ است که نشان‌دهنده یک توافق بسیار خوب بین دو کدگذار است.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای دستیابی به راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی (اغتشاشات ۱۴۰۱)، متن بیانات آیت‌الله خامنه‌ای از شهریور ۱۴۰۱ تا مهر ۱۴۰۲ بررسی گردید که شامل ۴۹ سخنرانی بود. با بررسی انجام‌شده از داده‌های اولیه و از مجموع ۱۰۶۹ فیش استخراج شده، ۶۶ فیش در موضوع اغتشاشات ۱۴۰۱ شناسایی شد. در ادامه با استفاده از ابزار مکس کیودا

(MAXQDA2020) و پس از حذف موارد تکراری، مضامین پایه شناسایی گردید که به شرح ذیل می‌باشد:

جدول شماره ۱: آشنایی با داده‌ها، کدگذاری اولیه، شناسایی و استخراج مضامین پایه

ردیف	مضامین پایه (Basic Themes)	متن بیانات (statements)	مخاطبین (Contacts)	تاریخ سخنرانی (time)
۱.	تحلیل و تفسیر نقشه‌های دشمن	«نقشه دشمن نقشه جامعی بود، [اما] محاسبه دشمن محاسبه غلطی بود. در دلم به مهندسی خوب دشمن آفرین گفتم! خوب مهندسی کرده بود؛ همه چیز را در جای خود، به‌اندازه خود، آماده کرده بود. چرا موفق نشد؟ چون یک پایه دیگر، یعنی محاسبه‌اش، غلط بود.»	بیانات در دیدار با مداحان اهل بیت ^(ع)	۱۴۰۱/۱۰/۲۲
۲.	بیان راهبردهای گذشته دشمنان	«خب این‌ها در ایران تجربه دارند؛ از سال ۷۸ تجربه دارند، از ۸۸ تجربه دارند، از سال‌های بعدی تجربه دارند، آنجاها شکست خوردند، از آن تجربه‌ها استفاده می‌کنند؛ آن تجربه‌ها را هم به میدان آوردند. در کشورهای دیگر هم این کارها را کرده‌اند، یک ضربه‌هایی خورده‌اند، یک موفقیت‌هایی پیدا کرده‌اند، از	بیانات در دیدار با دانش‌آموزان	۱۴۰۱/۰۸/۱۱

ردیف	مضامین پایه (Basic Themes)	متن بیانات (statements)	مخاطبین (Contacts)	تاریخ سخنرانی (time)
		آن تجربه‌ها هم استفاده می‌کنند.»		
۳.	راهبرد دشمن در ایجاد یأس و ناامیدی	«هدفشان خاموش کردن امیدها است، می‌خواهند شعله امید را در دل جوانان ...»	بیانات در حرم مطهر رضوی	۱۴۰۲/۰۱/۰۱
۴.	هدف دشمن برای تغییر عقاید ملت	«برنامه دشمنان این است که بلکه بتوانند ملت ایران را با خودشان همراه کنند، کاری کنند که ملت ایران عقیده‌اش بشود عقیده سران انگلیس و آمریکا ...»	بیانات در دیدار با دانش‌آموزان	۱۴۰۱/۰۸/۱۱
۵.	هدف دشمن، ایجاد مانع برای پیشرفت	«حرکت به سمت پیشرفت را می‌بیند که شتاب گرفته در کشور؛ این واقعیتی است. در همه بخش‌ها یک حرکت شتابنده‌ای را انسان مشاهده می‌کند؛ احساس می‌کند؛ این را آن‌ها هم احساس می‌کنند؛ آن‌ها نمی‌خواهند این اتفاق بیفتد»	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	۱۴۰۱/۰۷/۱۱
		«[دشمنان] فقط با جمهوری اسلامی مخالف نیستند؛ با ایران مخالفند؛ آمریکا با ایران قوی مخالف است؛ با ایران مستقل مخالف است»	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	۱۴۰۱/۰۷/۱۱
۶.	برنامه‌ریزی دشمن	«برنامه‌ریزی می‌کنند که اول	بیانات در	۱۴۰۱/۰۷/۲۰

تاریخ سخنرانی (time)	مخاطبین (Contacts)	متن بیانات (statements)	مضامین پایه (Basic Themes)	ردیف
	دیدار با اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام	مهر، ایران را ... مشغول به اغتشاش کنیم ...»	برای آشوب	
۱۴۰۲/۰۱/۱۵	بیانات در دیدار با مسئولان نظام	«دشمن با نقشه و برنامه وارد این کار شده، ما هم باید با برنامه و نقشه وارد بشویم؛ کارهای بی‌قاعده و بدون برنامه نباید انجام بگیرد. مسئولین برنامه داشته باشند و دارند؛ ان‌شاءالله این کار با برنامه دنبال بشود»		
۱۴۰۲/۰۱/۱۵	بیانات در دیدار با مسئولان نظام	«به تبع دشمن خارجی و افراد خائن خارج‌نشین که آن‌ها تحریک می‌کردند، شعار آزادی زن را دادند ...»	بهره‌گیری دشمن خارجی از افراد خائن خارج‌نشین در اغتشاشات	۷.
۱۴۰۲/۰۱/۰۱	بیانات در حرم مطهر رضوی	«در جنگ ترکیبی، حمله نظامی نیست اما حمله به باورهای دینی و سیاسی است؛ حمله دشمن به باورهای دینی و باورهای سیاسی است»	بهره‌گیری دشمن از جنگ ترکیبی	۸.
۱۴۰۲/۰۱/۰۱	بیانات در حرم مطهر رضوی	«امروز در این جنگ ترکیبی موجود اطلاع‌رسانی لازم است تا مردم بدانند که دشمن از چه راه‌هایی و با چه سیاست‌هایی وارد می‌شود و با		

ردیف	مضامین پایه (Basic Themes)	متن بیانات (statements)	مخاطبین (Contacts)	تاریخ سخنرانی (time)
		روشن بینی به حوادث نگاه کنند»		
		«در جنگ ترکیبی، دشمن از رسانه استفاده می کند؛ از عامل فرهنگی استفاده می کند؛ از عامل امنیتی استفاده می کند؛ از نفوذ استفاده می کند؛ از عامل اقتصادی استفاده می کند»	بیانات در حرم مطهر رضوی	۱۴۰۲/۰۱/۰۱
		«[اغتشاشات ۱۴۰۱] صرفاً یک اغتشاش خیابانی نبود؛ [پشت] این، برنامه های خیلی عمیق تری بود؛ دشمن یک جنگ ترکیبی را شروع کرد؛ یک جنگ ترکیبی.»	بیانات در دیدار با دانش آموزان	۱۴۰۱/۰۸/۱۱
۹.	تبلیغات دشمن از طریق لشکر سازی رسانه ای	«دشمن در رسانه ها لشکر سازی کاذب می کند ...»	بیانات در دیدار با مردم اصفهان	۱۴۰۱/۰۸/۲۸
		«اینجا هم مهم ترین بخش حرکت دشمن مسئله تبلیغات بود»	بیانات در دیدار با مردم قم	۱۴۰۱/۱۰/۱۹
۱۰.	بهره گیری از احساسات جوانان	«این ها هیجان است؛ احساسات است؛ یک قدری بی دقتی در فهم مسائل است»	بیانات در دیدار با دانش آموزان	۱۴۰۱/۰۸/۱۱
۱۱.	نقش پروپاگاندا در بحران سازی	«چرا یک قضیه خلاف واقع را، یک حادثه دروغین را، در سکوهای اطلاعاتی شان در	بیانات در دیدار با دانش آموزان	۱۴۰۱/۰۸/۱۱

تاریخ سخنرانی (time)	مخاطبین (Contacts)	متن بیانات (statements)	مضامین پایه (Basic Themes)	ردیف
		اینترنت، هزاران بار تکرار می‌کنند؟»		
۱۴۰۱/۰۷/۱۱	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	«بعضی‌ها تا ما می‌گوییم «فلان» حادثه را دشمن خارجی ایجاد کرده»،... فوراً سینه سپر می‌کنند برای دفاع از سازمان جاسوسی...»	تقییح دفاع از اغتشاشگران	۱۲.
۱۴۰۱/۰۷/۱۱	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	«[در جریان اغتشاشات ۱۴۰۱] برخی چهره‌های ورزشی و هنری موضع‌گیری‌هایی کردند؛ به نظر بنده هیچ اهمیت ندارد؛ روی این نباید حساسیت به خرج داد. جامعه ورزشی ما جامعه سالمی است؛ جامعه هنری ما هم جامعه سالمی است؛ عناصر مؤمن، علاقه‌مند، باشرف، در این جامعه ورزشی و هنری کم نیستند، زیادند؛ حالا چهار نفر هم یک حرفی می‌زنند؛ حرف آن‌ها ارزشی ندارد»	بی‌اهمیت جلوه دادن مواضع سلبریتی‌ها	۱۳.
۱۴۰۲/۰۳/۱۴	بیانات در مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی ^(ره)	«این هشدار به همه داده شد که از کید دشمن غفلت نکنید؛ از کید دشمن غفلت نکنید!»	تأکید بر هشیاری ملی و ضرورت مقابله هوشیارانه	۱۴.

ردیف	مضامین پایه (Basic Themes)	متن بیانات (statements)	مخاطبین (Contacts)	تاریخ سخنرانی (time)
۱۵.	ضرورت آگاهی و هشیاری در برابر تهدیدات آینده	«در آینده کارهایی خواهند داشت. طراحی آن‌ها جوری بود که فکر می‌کردند کار جمهوری اسلامی تمام شده»	بیانات در مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی ^(ره)	۱۴۰۲/۰۳/۱۴
۱۶.	بیان توانمندی‌های ملی در پاسخ به تهدیدات	«جمهوری اسلامی نشان داد که قوی است، ضعیف نیست...»	بیانات در حرم مطهر رضوی	۱۴۰۲/۰۱/۰۱
		«مهم‌ترین چیزی که باید از طرف ملت ایران و از طرف جوانان ایران به جبهه دشمن منتقل بشود، عبارت است از قدرت مقاومت ملت ایران»	بیانات در دیدار با دانش‌آموزان	۱۴۰۱/۰۸/۱۱
۱۷.	استقامت و ایستادگی در مقابل دشمن	«این استقامت است ... سخن حق را در دل نگه داشتن ...»	بیانات در حرم مطهر رضوی	۱۴۰۲/۰۱/۰۱
۱۸.	سیلی ملت به چهره دشمنان	«ملت ایران به همه کسانی که در اغتشاشات ... حمایت کردند، سیلی زد»	بیانات در حرم مطهر رضوی	۱۴۰۲/۰۱/۰۱
		«بیست و دوم بهمن سال ۱۴۰۱، از همه بیست و دوم بهمن‌های این چند سال قبل پُرشورتر و پرجمعیت‌تر بود؛ این نشان دهنده استحکام درونی ملت ایران است»	بیانات در حرم مطهر رضوی	۱۴۰۲/۰۱/۰۱
۱۹.	شکست دشمن در جلب عموم مردم	«می‌خواستند مردم را بیاورند در صحنه ولی نتوانستند ...»	بیانات در دیدار با مردم اصفهان	۱۴۰۱/۰۸/۲۸

ردیف	مضامین پایه (Basic Themes)	متن بیانات (statements)	مخاطبین (Contacts)	تاریخ سخنرانی (time)
۲۰.	بی‌اعتنایی ملت ایران به دشمنان	«احمق‌ها باز هم اشتباه کردند؛ باز هم ملت را نشناختند»	بیانات در مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی ^(ره)	۱۴۰۲/۰۳/۱۴
۲۱.	ابتکار عمل در دست ملت ایران	«ابتکار دست ملت ایران است؛ خدا را شکر و بحمدالله...»	بیانات در دیدار با اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام	۱۴۰۱/۰۷/۲۰
۲۲.	تأکید بر نقش جوانان در مقابله با دروغ و تحریف	«بهترین کسانی که می‌توانند ارشاد کنند، خود شما جوان‌ها هستید؛ برایشان بنویسید؛ بگویید؛ پیام بدهید...»	بیانات در دیدار با دانش‌آموزان	۱۴۰۱/۰۸/۱۱
۲۳.	تأکید بر اطلاع‌رسانی و آگاهی عمومی	«اطلاع‌رسانی لازم است تا مردم بدانند که دشمن از چه راه‌هایی و با چه سیاست‌هایی...»	بیانات در حرم مطهر رضوی	۱۴۰۲/۰۱/۰۱
۲۴.	نقشه‌های دشمن و محاسبات غلط در اغتشاشات ۱۴۰۱	«درگیری با استکبار جهانی است، ... این چهار نفر [اغتشاشگر] یا غافل‌اند یا جاهل‌اند یا بی‌اطلاع‌اند یا تحلیل بد به آن‌ها داده شده یا تعدادی هم مزدورند؛ دشمن اصلی آنجا است، مبارزه اصلی آنجا است»	بیانات در دیدار با بسیجیان	۱۴۰۱/۰۹/۰۵
		«خیال می‌کرد ملت ایران به	بیانات در	۱۴۰۱/۱۰/۲۲

تاریخ سخنرانی (time)	مخاطبین (Contacts)	متن بیانات (statements)	مضامین پایه (Basic Themes)	ردیف
	دیدار مداحان اهل بیت ^(۴)	خاطر مشکلات اقتصادی - که وجود دارد - با نقشه براندازی و تجزیه طلبی دشمن همراهی خواهد کرد؛ این یک محاسبه است که غلط بود» «چهل سال است که دشمن، با انواع طُرق، علیه نظام جمهوری اسلامی تلاش می کند و چون محاسباتش غلط بوده و غلط است تا حالا شکست خورده...»		
۱۴۰۱/۱۱/۲۶	بیانات در دیدار با مردم آذربایجان شرقی	«در داخل هم کسانی با تحلیل های غلط، با استدلال های سست، همین را در روزنامه ها، در فضای مجازی، در اظهارات، در گفته ها، تکرار کردند...»	نقش عوامل داخلی در ترویج اهداف دشمن	۲۵
۱۴۰۱/۰۷/۱۱	بیانات در مراسم دانش آموزی دانشجویان	«بعضی از این ها جوانان و نوجوانانی هستند که هیجان ناشی از فلان برنامه اینترنتی...»	عناصر مختلف در اغتشاشات	۲۶
۱۴۰۱/۰۷/۲۰	بیانات در دیدار با اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام	«[در جریان اغتشاشات ۱۴۰۱] حکم این هایی که می آیند در خیابان یک جور نیست؛ بعضی ها یا عامل دشمن اند یا اگر عامل دشمن هم نیستند،		

تاریخ سخنرانی (time)	مخاطبین (Contacts)	متن بیانات (statements)	مضامین پایه (Basic Themes)	تجزیه و تحلیل
		هم‌جهت با دشمن‌اند و با همان اهداف می‌آیند به خیابان؛ بعضی‌ها هم نه، هیچ‌ان زده‌اند؛ این‌ها یک حکم ندارند. این دسته دوم را با کار فرهنگی باید درست کرد. دسته اول را نه، مسئولین قضایی و امنیتی موظف‌اند کارهایشان را انجام بدهند»		
۱۴۰۱/۰۷/۱۱	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	«کسانی هستند که آن‌ها را احساسات و هیجان به خیابان می‌کشاند؛ مشکل این‌ها را با یک تنبیهی می‌شود حل کرد؛ یعنی هدایتشان کرد و تفهیم کرد که اشتباه می‌کنند؛ لکن بعضی از این‌ها این‌جور نیستند؛ بعضی از این‌ها بازمانده‌های عناصرِ ضربت‌خورده چهل سال گذشته هستند: منافقین، تجزیه‌طلب‌ها، بقایای رژیم منحوس پهلوی، خانواده‌های ساواکی‌های مطرود و منفور... قوه قضائیه بایستی این‌ها را به میزان مشارکتشان در تخریب و ضربه به امنیت خیابان‌ها		

تاریخ سخنرانی (time)	مخاطبین (Contacts)	متن بیانات (statements)	مضامین پایه (Basic Themes)	ردیف
		محاکمه کند و برایشان مجازات معین کند.»		
۱۴۰۱/۰۷/۱۱	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	«بعضی از خواص... بدون تحقیق اطلاعاتیه دادند، بیانیه دادند، حرف زدند...»	نقش مخرب خواص	۲۷.
۱۴۰۱/۰۷/۱۱	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	«بعد از آنکه دیدند قضیه چیست، بعد از آنکه فهمیدند در نتیجه حرف‌های آن‌ها همراه با برنامه‌ریزی دشمن چه اتفاقی در خیابان و در مسیر عمومی مردم می‌افتد، بایستی آن کار خودشان را جبران می‌کردند؛ باید موضع بگیرند، باید صریحاً اعلام کنند که با آنچه اتفاق افتاده مخالفتند، بایستی تفهیم کنند که با برنامه دشمنان خارجی مخالفتند»		
۱۴۰۱/۰۷/۱۱	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	«آمریکا با ایران قوی و مستقل مخالف است...»	مخالفت با ایران مستقل	۲۸.
۱۴۰۱/۱۱/۲۶	بیانات در دیدار مردم آذربایجان	«یکی از اهداف مهم این اغتشاشات پاییز در تهران و بعضی جاهای دیگر، این بود	ایجاد شکاف و تفرقه توسط دشمن	۲۹.

تاریخ سخنرانی (time)	مخاطبین (Contacts)	متن بیانات (statements)	مضامین پایه (Basic Themes)	ردیف
	شرقی	که همین بیست و دوم بهمن را از یاد مردم ببرند...»		
۱۴۰۲/۰۳/۱۴	بیانات در مراسم سالگرد ارتحال امام خمينی (ره)	«طراحی این اغتشاش‌های پاییز گذشته در اتاق‌های فکر کشورهای غربی انجام گرفت؛ طراحی جامعی هم انجام دادند...»	تلاش برای ایجاد بی‌ثباتی داخلی	۳۰
۱۴۰۲/۱/۱۵	بیانات در دیدار مسئولان نظام	«این‌ها مسئله زن را بهانه کردند، هیاو راه انداختند؛ پشت قضیه هم دستگاه‌های جاسوسی دشمن‌ها بودند...»	روشنگری در استفاده ابزاری از موضوع زن در اغتشاشات ۱۴۰۱	۳۱
۱۴۰۱/۰۱/۱۴	بیانات در دیدار اقشار مختلف بانوان	«در این قضایا [اغتشاشات سال ۱۴۰۱]، علیه حجاب خیلی کار شد؛ چه کسی ایستادگی کرد در مقابل این تلاش‌ها و فراخوان‌ها؟ خود زن‌ها؛ زن‌ها ایستادگی کردند...»	بیان نقش زنان در مقاومت و استواری فرهنگی	۳۲
۱۴۰۲/۱/۱۵	بیانات در دیدار مسئولان نظام	«این همه دختر محصل، این همه دختر دانشجو، این همه زن دارای مشاغل بالای دولتی...»	تبیین نقش مؤثر زنان در جامعه ایران اسلامی	۳۳
۱۴۰۱/۰۷/۱۱	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	«[ارتش، سپاه، پلیس و بسیج]، هر کدام به نحوی تأمین‌کننده امنیت هستند»	مسئولیت نیروهای مسلح در تأمین امنیت	۳۴

ردیف	مضامین پایه (Basic Themes)	متن بیانات (statements)	مخاطبین (Contacts)	تاریخ سخنرانی (time)
۳۵	تقیب حملات به نیروهای مسلح	«آن کسی که به پاسگاه پلیس حمله می‌کند، [دارد] به امنیت کشور حمله می‌کند...»	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	۱۴۰۱/۰۷/۱۱
۳۶	وظیفه پلیس	«پلیس موظف است در مقابل مجرم بایستد، امنیت آحاد مردم را تأمین کند...»	بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان	۱۴۰۱/۰۷/۱۱
۳۷	تأکید بر نقش بسیج و اقشار متعهد در مقابله با آشوب‌ها	«بسیج دانشجویی، بسیج اقشار در داخل شهرهای کشور، مردم متعهد و متدین، وظایف خودشان را انجام دادند، دشمن را ناکام کردند»	بیانات در مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی (ره)	۱۴۰۲/۰۳/۱۴
۳۸	مدیریت کردن اقدامات خودسرانه	«مجازات به وسیله قوه قضائیه است. هیچ کس خودسرانه حق ندارد...»	بیانات در دیدار با مردم اصفهان	۱۴۰۱/۰۸/۲۸
۳۹	لزوم برخورد قاطع با اغتشاشگران	«بلاشک این‌ها خیانت بود و دستگاه‌های مسئول هم با خیانت برخورد جدی و عادلانه می‌کنند و باید هم بکنند»	بیانات در دیدار با مردم قم	۱۴۰۱/۱۰/۱۹
		«هر اغتشاشگری، هر تروریستی، باید مجازات بشود»	بیانات در دیدار با بسیجیان	۱۴۰۱/۰۹/۰۵
		«نظام جمهوری اسلامی حتماً به حساب این جنایت‌کارها	بیانات در دیدار با	۱۴۰۱/۰۸/۱۱

تاریخ سخنرانی (time)	مخاطبین (Contacts)	متن بیانات (statements)	مضامین پایه (Basic Themes)	ردیف
	دانش‌آموزان	خواهد رسید. هر کس ثابت بشود که همکاری داشته با این جنایت‌ها، در این جنایت‌ها دستی داشته، ان‌شاءالله مجازات خواهد شد؛ بدون تردید»		
۱۴۰۱/۱۰/۱۹	بیانات در دیدار با مردم قم	«دست خارجی‌ها واضح بود، معلوم بود...» «کشورهای مختلف اروپایی، هرکدام یک جوری در این قضیه وارد شدند...»	بیان حمایت آشکار خارجی‌ها از اغتشاشات	۴۰
۱۴۰۱/۰۸/۱۱	بیانات در دیدار با دانش‌آموزان	«چرا این کسانی که مدعی حقوق بشرند این‌ها را محکوم نکردند؟ چرا قضیه شیراز را محکوم نکردند؟»	انتقاد از ادعاهای حقوق بشر کشورهای غربی	۴۱

بازبینی مضامین پایه، تعریف و نام‌گذاری مضامین سازمان‌دهنده پس از آشنایی با داده‌ها و کدگذاری اولیه، در این مرحله مضامین شناسایی شده بازبینی شد و در ادامه مضامین فرعی (واسطه‌ای) به‌عنوان مضامین سازمان‌دهنده تعریف و نام‌گذاری دقیق شدند که می‌توان آن‌ها را در قالب جدول ذیل دسته‌بندی نمود:

جدول شماره ۲: مضامین پایه، سازمان‌دهنده و اصلی راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی (اغتشاشات ۱۴۰۱)

مضمون اصلی (Global Theme)	مضامین سازمان‌دهنده (Organizing Themes)	مضامین پایه (Basic Themes)
راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی (اغتشاشات ۱۴۰۱)	بیان اهداف و راهبردهای دشمنان	تحلیل و تفسیر نقشه‌های دشمن
		بیان راهبردهای گذشته دشمنان
		راهبرد دشمن در ایجاد یأس و ناامیدی
		هدف دشمن برای تغییر عقاید ملت
		هدف دشمن، ایجاد مانع برای پیشرفت
		برنامه‌ریزی دشمن برای آشوب
		بهره‌گیری دشمن خارجی از افراد خائن خارج‌نشین در اغتشاشات
		بهره‌گیری دشمن از جنگ ترکیبی
	بیان نقش رسانه‌ها و جنگ شناختی	تبلیغات دشمن از طریق لشکرسازی رسانه‌ای
		بهره‌گیری از احساسات جوانان
		نقش پروپاگاندا در بحران‌سازی
		تقیح دفاع از اغتشاشگران
	ایجاد روحیه امیدواری و هوشیاری	بی‌اهمیت جلوه دادن مواضع سلبریتی‌ها
		تأکید بر هشیاری ملی و ضرورت مقابله هوشیارانه
		ضرورت آگاهی و هشیاری در برابر تهدیدات آینده
		بیان توانمندی‌های ملی در پاسخ به تهدیدات
		استقامت و ایستادگی در مقابل دشمن
		سیلی ملت به چهره دشمنان
		شکست دشمن در جلب عموم مردم
		بی‌اعتنایی ملت ایران به دشمنان
		ابتکار عمل در دست ملت ایران

مضمون اصلی (Global Theme)	مضامین سازمان‌دهنده (Organizing Themes)	مضامین پایه (Basic Themes)
		تأکید بر نقش جوانان در مقابله با دروغ و تحریف
		تأکید بر اطلاع‌رسانی و آگاهی عمومی
بیان تاکتیک‌های دشمن		نقشه‌های دشمن و محاسبات غلط در اغتشاشات ۱۴۰۱
		نقش عوامل داخلی در ترویج اهداف دشمن
		عناصر مختلف در اغتشاشات
		نقش مخرب خواص
		مخالفت با ایران مستقل
		ایجاد شکاف و تفرقه توسط دشمن
		تلاش برای ایجاد بی‌ثباتی داخلی
		روشنگری در استفاده ابزاری از موضوع زن در اغتشاشات ۱۴۰۱
		بیان نقش زنان و بسیج اجتماعی
		فرهنگی
بیان نقش زنان و بسیج اجتماعی		تبیین نقش مؤثر زنان در جامعه ایران اسلامی
		مسئولیت نیروهای مسلح در تأمین امنیت
		تجبیح حملات به نیروهای مسلح
		وظیفه پلیس
		تأکید بر نقش بسیج و اقشار متعهد در مقابله با آشوب‌ها
		مدیریت کردن اقدامات خودسرانه
		لزوم برخورد قاطع با اغتشاشگران
		بیان حمایت آشکار خارجی‌ها از اغتشاشات
		انتقاد از ادعاهای حقوق بشر کشورهای غربی
		نشان دادن نقش دشمنان

یافته‌های پژوهش؛ راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی (اغتشاشات ۱۴۰۱)

راهبرد اول؛ بیان اهداف و راهبردهای دشمنان

در بررسی اغتشاشات ۱۴۰۱ و راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با آن، افشای اهداف و راهبردهای دشمنان از اهمیت زیادی برخوردار است. یکی از محورهای مهم، تحلیل و تفسیر نقشه‌های دشمن است که نشان‌دهنده تلاش‌های مداوم برای تضعیف ساختارهای اجتماعی و سیاسی داخلی ایران است. آیت‌الله خامنه‌ای با تحلیل نقشه‌های دشمن در اغتشاشات ۱۴۰۱، به دنبال افزایش آگاهی و هشیاری عمومی برای مقابله با تهدیدات خارجی و داخلی بودند. این آگاهی به مردم کمک می‌کند تا درک بهتری از تهدیدات داشته و در تصمیم‌گیری‌های اجتماعی و سیاسی خود بیشتر بصیرت داشته باشند. بیان راهبردهای گذشته دشمنان نیز در این تحلیل جایگاه ویژه‌ای دارد. تاریخ معاصر ایران نشان داده است که دشمنان از روش‌های مختلفی مانند جنگ نرم، تحریم‌های اقتصادی و جنگ رسانه‌ای برای تأثیرگذاری بر مردم استفاده کرده‌اند. بازنگری و یادگیری از این تجارب تاریخی می‌تواند به جامعه در افزایش مقاومت و توان بازدارندگی کمک کند. این تجربیات تاریخی به مردم و نهادها نشان می‌دهد که چگونه می‌توانند در برابر تاکتیک‌های تکراری دشمنان مقاومت کنند و از وقوع حوادث مشابه در آینده جلوگیری کنند. راهبرد دشمن در ایجاد یأس و ناامیدی یکی دیگر از چالش‌های مطرح در این زمینه است. ایجاد حس ناتوانی و بدبینی نسبت به آینده از جمله ابزارهایی است که دشمنان از طریق رسانه‌های مختلف برای تضعیف روحیه ملی به کار می‌گیرند. آیت‌الله خامنه‌ای همیشه با تأکید بر موفقیت‌ها و ظرفیت‌های درونی کشور، تلاش می‌کند حس امید و پویایی را در جامعه تقویت کند و به مردم نشان دهد که با تلاش و همکاری مستمر می‌توان بر مشکلات فائق آمد. هدف دشمن برای تغییر عقاید ملت، محور دیگری است که بررسی آن حائز اهمیت است. این تلاش‌ها اغلب از طریق نفوذ فرهنگی و رسانه‌ای و با ترویج فرهنگ‌های بیگانه صورت می‌گیرد. تقویت هویت ملی و دینی و افزایش سواد رسانه‌ای می‌تواند به عنوان خط دفاعی مؤثری در برابر این تغییرات فرهنگی عمل کند. آموزش و آگاهی‌بخشی به نسل جوان در این راستا از اهمیت بالایی برخوردار است. در نهایت، برنامه‌ریزی دشمن برای ایجاد آشوب و بهره‌گیری از افراد خائن خارج‌نشین، بخشی از

راهبردهای پیچیده‌تری است که به اغتشاشات ۱۴۰۱ دامن می‌زد. این افراد که به دلیل اختلافات ایدئولوژیک یا منافع شخصی در خارج از کشور فعالیت می‌کنند، می‌توانند با ارائه اطلاعات نادرست و پشتیبانی از هرگونه ناآرامی، به بی‌ثباتی داخلی کمک کنند. تقویت امنیت ملی، ایجاد شبکه‌های ارتباطی مؤثر در داخل و خارج از کشور و شناسایی دقیق این عناصر می‌تواند به کاهش اثرات مخرب این اقدامات کمک کند. این رویکرد جامع به ملت و دولت ایران امکان می‌دهد تا با در نظر گرفتن تمامی ابعاد تهدید، برای مقابله‌ای مؤثرتر برنامه‌ریزی کنند. راهبرد جنگ ترکیبی دشمنان، به معنای استفاده از طیف گسترده‌ای از ابزارها و روش‌ها به‌صورت هماهنگ و هم‌زمان برای تضعیف نظام جمهوری اسلامی ایران است. این نوع جنگ شامل ترکیبی از عناصر نظامی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و رسانه‌ای می‌شود که هدف آن ایجاد بی‌ثباتی و تحت فشار قرار دادن نظام از طریق ابزارهای نرم و سخت است. آیت‌الله خامنه‌ای با تبیین راهبردهای دشمنان در بهره‌گیری از جنگ ترکیبی، سعی در آگاهی‌بخشی به جامعه و نخبگان برای افزایش انسجام داخلی و تقویت روحیه مقاومت در برابر این تهاجمات داشتند.

راهبرد دوم؛ بیان نقش رسانه‌ها و جنگ شناختی

یکی از ابعاد کلیدی در تحلیل اغتشاشات ۱۴۰۱ و راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با آن، نقش رسانه‌ها و جنگ شناختی است. این رویکرد به‌خوبی نشان‌دهنده درک عمیق از تأثیر رسانه‌ها در شکل‌گیری افکار عمومی و رفتارهای اجتماعی است. تبلیغات دشمن از طریق لشکرسازی رسانه‌ای، به‌عنوان یکی از ابزارهای اصلی آن‌ها برای نفوذ و گسترش نارضایتی عمومی مورد استفاده قرار گرفت. رسانه‌ها با پخش اطلاعات نادرست، بزرگنمایی مشکلات و کاهش دستاوردهای داخلی سعی در تضعیف روحیه و اتحاد ملی داشتند. آیت‌الله خامنه‌ای با افشای این تاکتیک‌ها به مردم هشدار دادند تا در مواجهه با اخبار و اطلاعات رسانه‌ای با دقت و هوشیاری بیشتری عمل کنند. یکی از تاکتیک‌های مورد استفاده توسط رسانه‌های معاند، بهره‌گیری از احساسات جوانان بود. جوانان به دلیل شور و نشاط ذاتی و عدم تجربه کافی در برخی موارد، ممکن است تحت تأثیر پیام‌های احساسی و هیجانی قرار گیرند. رسانه‌ها با استفاده از این بستر، از احساسات آن‌ها به‌عنوان ابزاری برای تحریک و انعکاس نارضایتی‌ها

استفاده کردند. آیت‌الله خامنه‌ای با شناسایی این راهبرد، بر اهمیت آموزش و آگاهی‌بخشی به نسل جوان تأکید نمودند تا این گروه از جامعه بتواند در برابر نفوذ چنین پیام‌هایی مقاومت کند. نقش پروپاگاندا در بحران‌سازی نیز از مواردی است که در راهبردهای دشمن به وضوح دیده می‌شود. پروپاگاندا با هدف القای دیدگاه‌های خاص و تحریف‌شده، سعی در ایجاد بحران‌ها و اغتشاشات دارد. تأکید آیت‌الله خامنه‌ای بر تقبیح دفاع از اغتشاشگران و تفکیک آن از اعتراضات مدنی و معقول، به‌منظور جلوگیری از تبدیل ناراضی‌های مشروع به وسیله‌ای برای فروپاشی نظام، از راهبردهای مقابله‌ای بود که از بحران‌های بیشتر جلوگیری کرد. بی‌اهمیت جلوه دادن مواضع سلبریتی‌ها یکی دیگر از ابعاد مهم این راهبرد است. در بسیاری از مواقع، سلبریتی‌ها به دلیل محبوبیت و تأثیرگذاری‌شان، به‌عنوان صدایی برای اعتراضات اجتماعی و سیاسی دعوت می‌شوند. با این حال، دیدگاه‌ها و مواضع آن‌ها لزوماً بر پایه دانش و آگاهی عمیق سیاسی یا اجتماعی نیست و ممکن است به ترویج ناآرامی‌ها و اغتشاشات دامن بزنند. با مطرح کردن این موضوع، آیت‌الله خامنه‌ای به دنبال آن بودند که جامعه را به فهم بهتری از نقش واقعی این افراد در مسائل کلان اجتماعی و سیاسی برسانند و اهمیت تصمیم‌گیری بر مبنای آگاهی و دانش را برجسته کنند. در نتیجه، این راهبرد به تقویت انسجام فکری جامعه و جلوگیری از تأثیرپذیری غیرمنطقی کمک نمود.

راهبرد سوم؛ ایجاد روحیه مقاومت، امیدواری و هوشیاری

مقاومت، امیدواری و هوشیاری ملی به‌عنوان سه عامل کلیدی برای حفظ امنیت و انسجام یک کشور در مواجهه با تهدیدات خارجی و داخلی شناخته می‌شوند. هنگامی که با چالش‌هایی نظیر جنگ ترکیبی، جنگ شناختی یا مشکلات اقتصادی مواجه هستیم، توانایی یک ملت در مقاومت در برابر این فشارها، نقشی حیاتی در حفظ حاکمیت ایفا می‌کند. این مقاومت می‌تواند از طریق همبستگی اجتماعی و تقویت مؤلفه‌های فرهنگی، اعتقادی و هویتی به دست آید که به‌نوبه خود باعث افزایش انگیزه و روحیه ملی می‌شود. هوشیاری به معنای آگاهی دائم جامعه نسبت به تهدیدات و چالش‌هایی است که ممکن است انسجام ملی را هدف قرار دهند. این هوشیاری نیازمند تربیت و آموزش گسترده و همگانی است که از طریق رسانه‌های داخلی و سیستم‌های آموزشی پیاده‌سازی می‌شود. ارتقای سواد عمومی در زمینه تحلیل اطلاعات،

به‌ویژه در این عصر اطلاعات، مردم را قادر می‌سازد که با شناخت روش‌های جنگ شناختی و تبلیغات گمراه‌کننده، مسیر درست را از نادرست تشخیص دهند. این آگاهی به ملت کمک می‌کند که تحت تأثیر شایعات و اطلاعات نادرست قرار نگیرند و در مواقع بحرانی تصمیمات منطقی و سنجیده‌ای اتخاذ کنند. راهبرد همیشگی آیت‌الله خامنه‌ای تقویت روحیه مقاومت و ایجاد انگیزه و امیدواری نسبت به آینده بوده است. به‌ویژه در اغتشاشات ۱۴۰۱ این راهبرد نقش حیاتی ایفا کرد و در برابر سیاه‌نمایی دشمنان از وضعیت فعلی و آینده نظام مقدس جمهوری اسلامی، با تأکید بر هوشیاری ملت و آگاهی از نقشه دشمنان، اقدامات آن‌ها را خنثی نموده و نتیجه این آگاهی بخشی و جهاد تبیین توسط ایشان، خود را در ناکامی دشمنان در جلب نظر مردم و بی‌اعتنایی مردم ایران به دشمنان، نشان داد. همچنین باید توجه داشت که برای دستیابی به مقاومت و هوشیاری ملی مؤثر، همکاری میان دولت و ملت ضروری است. دولت باید با ایجاد سیاست‌های حمایتی و توسعه‌ای و افزایش شفافیت و پاسخگویی، به تقویت اعتماد عمومی بپردازد. از سوی دیگر، جامعه نیز باید با پرورش روحیه مسئولیت‌پذیری و همکاری در مواجهه با چالش‌ها، نقش مؤثری در حمایت از منافع ملی ایفا کند. این هم‌افزایی بین دولت و ملت می‌تواند به ایجاد یک سد مستحکم در برابر تهدیدات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی کمک کند و پایه‌های امنیت و ثبات پایدار را در کشور محکم‌تر سازد.

راهبرد چهارم: بیان تاکتیک‌های دشمن

در تحلیل اغتشاشات ۱۴۰۱ و راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای، تأکید بر شناسایی و افشای تاکتیک‌های دشمن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این راهبرد نه تنها به شفاف‌سازی وضعیت موجود کمک می‌کند، بلکه زمینه را برای درک بهتری از فرایندهای اجتماعی و سیاسی فراهم می‌سازد. بیان تاکتیک‌های دشمن از سوی آیت‌الله خامنه‌ای نشان‌دهنده آگاهی نسبت به تهدیدات خارجی و داخلی است و به تهییج و افزایش هشیاری جامعه در برابر این تهدیدات کمک می‌کند. یکی از نکات کلیدی در این زمینه، نقشه‌ها و محاسبات غلط دشمن در اغتشاشات ۱۴۰۱ است. به اعتقاد آیت‌الله خامنه‌ای، دشمنان خارجی اغلب به دلیل شناخت ناکافی از فرهنگ و بافت پیچیده اجتماعی ایران، به محاسبات اشتباهی دست می‌زنند. آن‌ها

سعی دارند با پشتیبانی از اغتشاشات و القای حس نارضایتی، به اهداف خود دست یابند، ولی این محاسبات به دلیل بی‌اعتنایی به واقعیت‌های داخلی و نیز اعتماد بیش‌ازحد به ابزارهای تبلیغاتی، عموماً ناکام می‌ماند. نقش عوامل داخلی در ترویج اهداف دشمن نیز از مسائل مهمی است که در این تحلیل باید به آن پرداخته شود. ضعف‌های ساختاری و عملکردی در برخی حوزه‌ها می‌تواند بستر مناسبی برای نفوذ و اجرای نقشه‌های دشمن فراهم کند. این مسئله، از طریق تضعیف همبستگی ملی و ایجاد شکاف‌های اجتماعی، به نفع بازیگران خارجی عمل می‌کند. شناخت این عوامل و تقویت ساختارهای داخلی می‌تواند به کاهش تأثیرات مخرب آن‌ها کمک کند. از دیگر موارد قابل توجه، نقش مخرب خواص و عناصر تأثیرگذار داخلی است. برخی از افراد یا گروه‌ها ممکن است به دلیل منافع شخصی یا دیدگاه‌های خاص، ناخواسته در جهت اهداف دشمن عمل کنند. نه تنها شناسایی این افراد بلکه همچنین اتخاذ تدابیری برای جلوگیری از تأثیرگذاری آن‌ها بر افکار عمومی ضروری است. این رویکرد می‌تواند در حفظ ثبات اجتماعی و جلوگیری از بروز بی‌ثباتی داخلی که دشمن در تلاش برای ایجاد آن است، مؤثر باشد. در نهایت، به نظر می‌رسد که دشمنان با بهره‌برداری از هرگونه نارضایتی یا خلأ اجتماعی، سعی در افزایش شکاف و تفرقه در جامعه ایران دارند. مخالفت با ایران مستقل و تلاش برای ایجاد بی‌ثباتی داخلی بخشی از این راهبرد است. آگاهی‌بخشی و تقویت خرد جمعی در جامعه می‌تواند به‌عنوان یک راهکار مؤثر برای مقابله با این تلاش‌ها به کار گرفته شود. در این راستا، تلاش برای تقویت همبستگی ملی و ارتقای سطح آگاهی عمومی، گامی اساسی در خنثی کردن طرح‌های دشمن به شمار می‌رود.

راهبرد پنجم؛ بیان نقش زنان و بسیج اجتماعی

یکی از محورهای مهم دیگر در تحلیل اغتشاشات ۱۴۰۱ و راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای، بیان نقش زنان و بسیج اجتماعی است. این رویکرد نشان‌دهنده اهمیت زنان به‌عنوان نیمی از جامعه در تحولات اجتماعی و فرهنگی است و نقش آنان را در استحکام و پایداری جامعه برجسته می‌کند. یکی از مسائل اصلی در این زمینه، روشنگری درباره استفاده ابزاری از موضوع زن در اغتشاشات است. دشمنان با بهره‌برداری از مسائل زنان سعی در تحریک احساسات و بهره‌گیری از تصورات نادرست برای ایجاد ناآرامی‌های اجتماعی دارند.

روشنگری درباره این موضوع می‌تواند جامعه را در برابر چنین ترفندهایی مصون نگه دارد و از تبدیل شدن نگرانی‌های مشروع به ابزارهای براندازی جلوگیری کند. نقش زنان در مقاومت و استواری فرهنگی نیز حیاتی است. در تاریخ معاصر ایران، زنان همواره در دفاع از هویت فرهنگی و ارزش‌های دینی و ملی، نقش قابل توجهی داشته‌اند. در مواجهه با تهدیدات خارجی و داخلی، تکیه بر فرهنگ استواری که زنان در شکل‌دهی آن سهیم هستند، می‌تواند به‌عنوان یک سپر فرهنگی عمل کند. زنان با ایفای نقش فعال در خانواده و جامعه، می‌توانند به تقویت هویت و انسجام ملی کمک کنند و از تضعیف فرهنگی جلوگیری کنند. در این راستا، مشارکت زنان در عرصه‌های مختلف اجتماعی و فرهنگی، ابزار مؤثری برای مقابله با تهدیدات نرم محسوب می‌شود. تبیین نقش مؤثر زنان در جامعه ایران اسلامی، یکی از راهبردهای کلیدی آیت‌الله خامنه‌ای برای افزایش آگاهی عمومی و تقویت جایگاه اجتماعی آنان است. زنان در جامعه اسلامی نه تنها به‌عنوان مادران و همسران، بلکه به‌عنوان آموزگاران، ورزشکاران، دانشمندان، کارآفرینان و سیاستمداران و ... نقشی اساسی دارند. با برجسته کردن این نقش‌ها، می‌توان به تقویت اعتماد به نفس و خودباوری زنان کمک کرد و آنان را به مشارکت فعال‌تر در حل مسائل اجتماعی و اقتصادی کشور تشویق نمود. بدین ترتیب، نه تنها از ظرفیت‌های عظیم نیمی از جامعه در مسیر پیشرفت کشور بهره‌برداری می‌شود، بلکه نقش زنان به‌عنوان عاملان تغییر و تحول در جامعه تقویت می‌گردد. درمجموع، راهبرد آیت‌الله خامنه‌ای نه تنها در مقابله با اغتشاشات ۱۴۰۱ بلکه در نگاه کلان جمهوری اسلامی به موضوع زنان و دختران، آن است که با افزایش بصیرت و آگاهی، ایشان را به‌عنوان یک نیروی محرک اجتماعی و فرهنگی در پیشرفت و توسعه کشور به عرصه‌های بیشتری وارد کند.

راهبرد ششم: بیان ضرورت امنیت و برخورد با اغتشاشگران

در تحلیل راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با اغتشاشات ۱۴۰۱، یکی از محورهای اساسی، تأکید بر ضرورت امنیت و برخورد با اغتشاشگران بود. این راهبرد بر اهمیت حفظ امنیت داخلی تأکید داشته و نقش نیروهای مسلح را در این زمینه برجسته می‌کند. در اغتشاشات ۱۴۰۱، مسئولیت نیروهای مسلح در تأمین امنیت، به‌عنوان یکی از ارکان اصلی حفظ ثبات و آرامش در کشور، توسط آیت‌الله خامنه‌ای مورد تأکید قرار گرفت. چرا که

نیروهای مسلح با برخورداری از تجربه و توانایی‌های لازم، می‌توانند در مواجهه با تهدیدات داخلی و خارجی، نقش مؤثری ایفا کنند و از بروز ناآرامی‌ها جلوگیری نمایند. در همین راستا، اهمیت حفظ حرمت و جایگاه نیروهای مسلح در جامعه مهم است. حملات به نیروهای مسلح نه تنها به تضعیف امنیت ملی منجر می‌شود، بلکه می‌تواند به کاهش اعتماد عمومی به نهادهای امنیتی و دفاعی کشور بینجامد؛ بنابر این، تقبیح این حملات و حمایت از نیروهای مسلح، توسط آیت‌الله خامنه‌ای، توانست به تقویت امنیت و ثبات کشور کمک کند. همچنین وظیفه پلیس، به‌عنوان نیرویی که در خط مقدم حفظ نظم و امنیت عمومی قرار دارد، بسیار حائز اهمیت است. پلیس با برخورداری از آموزش‌های لازم و تجهیزات مناسب، می‌تواند در مواجهه با اغتشاشات و ناآرامی‌ها، به‌طور مؤثر عمل کند و از بروز خشونت و ناآرامی‌های بیشتر جلوگیری نماید. تأکید بر نقش پلیس در این زمینه، نشان‌دهنده اهمیت حفظ نظم و قانون در جامعه است. نقش بسیج و اقشار متعهد در مقابله با آشوب‌ها نیز از دیگر محورهای این راهبرد است. بسیج به‌عنوان نیرویی مردمی و متعهد، می‌تواند با همکاری سایر نهادهای امنیتی و اجتماعی، در حفظ امنیت و آرامش جامعه نقش‌آفرینی کند. بسیج با بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی و اجتماعی، می‌تواند به‌عنوان یک نیروی مکمل در کنار نیروهای مسلح و پلیس، در مقابله با تهدیدات و ناآرامی‌ها مؤثر باشد. در نهایت، مدیریت کردن اقدامات خودسرانه، به‌عنوان یکی از چالش‌های مهم در مواجهه با اغتشاشات ۱۴۰۱، مورد تأکید قرار گرفته است. اقدامات خودسرانه می‌تواند به تشدید ناآرامی‌ها و افزایش خشونت‌ها منجر شود؛ بنابر این، مدیریت و کنترل این اقدامات، می‌تواند به کاهش تنش‌ها و حفظ امنیت و آرامش جامعه کمک کند. این راهبردها با هدف تقویت امنیت داخلی و حفظ ثبات و آرامش در کشور، طراحی و اجرا شدند.

راهبرد هفتم؛ نشان دادن نقش دشمنان

راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با اغتشاشات ۱۴۰۱ بر نقش دشمنان خارجی و افشای حمایت‌های آشکار آن‌ها از ناآرامی‌ها تأکید داشت. این حمایت‌ها که شامل پشتیبانی سیاسی، مالی و رسانه‌ای می‌شد، با هدف تضعیف نظام و ایجاد بی‌ثباتی در کشور صورت گرفت. آیت‌الله خامنه‌ای با آگاهی‌بخشی به جامعه، تلاش نمودند تا مردم را نسبت به نیت‌های پنهان

این اقدامات هوشیار ساخته و از تبدیل شدن به ابزار در دست قدرت‌های بیگانه جلوگیری کنند. انتقاد از ادعاهای حقوق بشر کشورهای غربی نیز بخش دیگری از این راهبرد است. کشورهای غربی اغلب از حقوق بشر به‌عنوان ابزاری برای فشار سیاسی استفاده می‌کنند، در حالی که خود در این زمینه سوابق نامطلوبی دارند. این تناقض‌گویی مشروعیت نقدهای آنان را زیر سؤال می‌برد. آیت‌الله خامنه‌ای با این انتقادات، به دنبال نشان دادن استفاده ابزاری از حقوق بشر توسط این کشورها بودند. در مجموع، این راهبردها توسط آیت‌الله خامنه‌ای با هدف افزایش بصیرت ملی و تقویت وحدت جامعه در برابر تهدیدات خارجی طراحی شدند. از طریق اتحاد ملی و بهره‌گیری از توان داخلی، جامعه می‌تواند با هوشیاری بیشتری به‌سوی پیوستگی و امنیت اجتماعی حرکت کند و مقاومت کشور در برابر جنگ نرم و سخت و جنگ ترکیبی تقویت شود. این تحلیل‌ها به تقویت وحدت و یکپارچگی جامعه کمک کرده و می‌تواند در آینده نیز مقاومت و پایداری کشور را افزایش دهد.

بحث و نتیجه‌گیری

دشمنان جمهوری اسلامی ایران در اغتشاشات ۱۴۰۱ با هدف تضعیف نظام جمهوری اسلامی و برهم‌زدن امنیت ملی اقدام کردند. ابزارهای آنان شامل ترویج نارضایتی اقتصادی و اجتماعی، برجسته‌سازی کمبودها و ایجاد شکاف‌های قومی و مذهبی بود. این تلاش‌ها با هدف ایجاد بستر بی‌اعتمادی و ناامیدی در جامعه ایران طراحی شده بود. نقشه‌های دشمن به وضوح نشان‌دهنده تلاش برای بهره‌گیری از رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان ابزار اصلی جنگ روانی می‌باشد. تمرکز دشمن بر تحریک احساسات جوانان و بهره‌گیری از پروپاگاندا برای اغوای افکار عمومی و برهم زدن آرامش اجتماعی بود. در این راستا، سلبریتی‌ها و افراد مشهور به‌عنوان ابزار تبلیغاتی برای تقبیح مواضع نظام و تشویق اعتراضات مطرح شدند. مسیر دشمنان در گذشته نشان‌دهنده حمایت از گروه‌ها و افرادی است که می‌توانند به شکلی مؤثر علیه حکومت عمل کنند. راهبرد آن‌ها در اغتشاشات ۱۴۰۱، ایجاد یأس و بی‌اعتمادی در میان مردم نسبت به توانایی‌های نظام بود، اما ایستادگی نظام و مردم در برابر این ترفندها، اثرات مخرب آن را کاهش داد. یکی از ابزارهای اصلی جنگ ترکیبی، رسانه‌های خارجی و پراکندن اخبار جعلی و شایعات بود. دشمن با لشکرسازی در فضای

مجازی تلاش کرد تصویری نادرست از وضعیت داخلی کشور ارائه دهد و بحران‌سازی کند. این راهبرد با هدف تغییر ادراک عمومی و ساختن روایتی منفی از شرایط کشور انجام شد.

آیت‌الله خامنه‌ای بر هوشیاری عمومی در مقابل تهدیدات و تقویت روحیه امیدواری بین مردم تأکید داشتند. آگاهی‌بخشی به جامعه درباره نقشه‌های دشمن و محاسبات غلط آنان منجر به افزایش انسجام ملی و عدم موفقیت دشمن در جلب حمایت عمومی شد. جوانان به‌عنوان قلب تپنده جامعه برای انتشار آگاهی و مقابله با تحریفات نقش کلیدی ایفا کردند و زنان به‌عنوان نماد پایداری فرهنگی و اجتماعی در برابر تهاجمات فرهنگی دشمنان ایستادند. نقش مؤثر آنان در بسیج اجتماعی و تقویت انسجام خانوادگی و فرهنگی، عاملی کلیدی در شکست نقشه‌های دشمن برای ایجاد ناپایداری و تزلزل اجتماعی بود. همچنین یکی از ارکان اصلی مقابله با اغتشاشات، نیروهای مسلح و بسیج هستند که مسئولیت تأمین امنیت را بر عهده دارند. آیت‌الله خامنه‌ای با تقبیح هر نوع حمله و بی‌احترامی به نیروهای انتظامی و مسلح و همچنین تقدیر از ایثار و فداکاری آنان، بر اهمیت نقش این نیروها در حفظ ثبات و امنیت کشور تأکید کردند.

آیت‌الله خامنه‌ای بارها به نقش مخرب کشورهای خارجی و حمایت آنان از اغتشاشات تأکید داشتند. این کشورها با نادیده گرفتن نقض حقوق بشر در کشور خود، با استانداردهای دوگانه سعی کردند تصویر نادرستی از ایران منتشر کنند. این برخوردها نه تنها بی‌اعتباری آنان در میان ملت ایران را به همراه داشت بلکه موجی از بیداری و آگاهی را نیز در جامعه ایجاد کرد. در اغتشاشات ۱۴۰۱، این راهبردها توانستند دشمن را از رسیدن به اهدافش باز دارند و ایران را در برابر فشارهای داخلی و خارجی مقاوم‌تر سازند. در آینده نیز با توجه به پیچیدگی‌های روزافزون جنگ‌های ترکیبی، استمرار و تعمیق راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای، برای مقابله با تهدیدات آینده ضروری به نظر می‌رسد. این راهبردها نشان‌دهنده درک عمیق از تهدیدات موجود و ظرفیت‌های ملی برای خنثی‌سازی این تهدیدات بوده و راهبری مطمئن برای عبور از چالش‌های مشابه در آینده است.

نمودار شماره ۲: راهبردهای آیت‌الله خامنه‌ای در مقابله با جنگ ترکیبی (اغتشاشات

(۱۴۰۱)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فهرست منابع

- جوانمردی، محمدرضا (۱۳۹۸). *راهبردهای مقابله با تهدیدات نرم*. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۲/۰۱/۰۱). *بیانات در حرم مطهر رضوی*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۰۹/۰۵). *بیانات در دیدار بسیجیان*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۰۷/۱۱). *بیانات در مراسم دانش‌آموختگی دانشجویان*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۰۸/۱۱). *بیانات در دیدار با دانش‌آموزان*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۰۱/۱۴). *بیانات در دیدار با اقشار مختلف بانوان*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۲/۰۳/۱۴). *بیانات در مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی (ره)*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۲/۱/۱۵). *بیانات در دیدار با مسئولان نظام*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۱۰/۱۹). *بیانات در دیدار با مردم قم*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۰۷/۲۰). *بیانات در دیدار با اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۱۰/۲۲). *بیانات در دیدار مداحان اهل بیت (ع)*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۱۱/۲۶). *بیانات در دیدار مردم آذربایجان شرقی*.
- خامنه‌ای، سیدعلی (۱۴۰۱/۰۸/۲۸). *بیانات در دیدار مردم اصفهان*.
- شاکری، عبدالله؛ هاشمی، مجیدرضا (۱۳۹۹). *جنگ ترکیبی و راهبردهای جمهوری اسلامی. تهران: دانشگاه امام صادق (ع)*.
- علایی، حسین (۱۳۹۷). *جنگ نرم: نظریه‌ها و راهبردها*. تهران: انتشارات صهبا.
- موسوی، سید امیر (۱۴۰۰). *گفتمان رسانه‌ای در بحران‌ها*. تهران: نشریه پژوهش‌های رسانه‌ای.
- Bachmann, S. D, & Gunneriusson, H. (2015). Russia's hybrid warfare in the east: Using the information sphere as integral to hybrid warfare. *Georgetown Journal of International Affairs*, 16 (1).
- Braun, V, & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*. University of the West of England Publications.
- Caliskan, Murat(2019). Hybrid warfare through the lens of strategic theory, *Defense & Security Analysis*, Volume 35.
- Clarke, R. A, & Knake, R. K. (2010). *Cyber war: The next threat to national security and what to do about it*. Ecco.
- Creswell, J. W, & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed). SAGE Publications.
- Galeotti, M. (2019). *The weaponization of everything: A field guide to the new way of war*. Yale University Press.

- Galula, D. (2006). Counterinsurgency warfare: Theory and practice. Westport, CT: Praeger Security International.
- Guest, G, MacQueen, K. M, & Namey, E. E. (2012). Applied thematic analysis. SAGE Publications.
- Hammes, T. X. (2006). The sling and the stone: On war in the 21st century. St. Paul, MN: Zenith Press.
- Hoffman, F. G. (2007). Conflict in the 21st century: The rise of hybrid wars. Arlington, VA: Potomac Institute for Policy Studies.
- International Crisis Group (2021). Iran's Hybrid Warfare and the Role of Leadership, RAND Corporation.
- Levitin, D. J. (2017). Weaponized lies: How to think critically in the post-truth era. Dutton.
- Lind, W. S, Nightengale, K, Schmitt, J. F, Sutton, J. W, & Wilson, G. I. (1989). The changing face of war: Into the fourth generation. Marine Corps Gazette, 73(10)
- Patton, M. Q. (2015). Qualitative research & evaluation methods (4th ed.). SAGE Publications.
- Saldana, J. (2021). The coding manual for qualitative researchers (4th ed). SAGE Publications.

